

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Національного університету

«Полтавська політехніка імені Юрія

Кондратюка», доктор технічних

наук, професор

«29»

06

2026

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення

результатів дисертації

на тему «Формування професійної компетентності майбутніх перекладачів

аудіовізуальними засобами»,

здобувача наукового ступеня доктора філософії

Домаренка Максима Володимировича

з галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка»

спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

Витяг з протоколу № 20 позачергового засідання кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» від 29 червня 2026 року.

1. Актуальність теми

В умовах активної інтеграції України до європейського освітнього й професійного простору суттєво зростає попит на кваліфікованих перекладачів, здатних забезпечувати міжмовну та міжкультурну комунікацію. Набуття Україною статусу країни-кандидата на вступ до ЄС покладає на державу зобов'язання як щодо перекладу нормативно-правової бази Європейського Союзу, так і щодо інтеграції України та її культури в іншомовний європейський простір загалом, що надає проблемі підготовки майбутніх перекладачів

загальнонаціонального значення.

Водночас технологічний розвиток відкриває нові, ефективніші способи формування професійної компетентності майбутніх перекладачів, зокрема через застосування аудіовізуальних засобів. Однак наявні наукові дослідження з проблематики їх ефективного застосування здебільшого розглядають окремі принципи поза урахуванням специфіки підготовки майбутніх перекладачів, не пропонуючи цілісних і системних методичних рекомендацій ані щодо створення аудіовізуальних засобів, адаптованих саме до цієї категорії здобувачів освіти, ані щодо їх ефективного застосування у процесі професійної підготовки.

Таким чином, актуальність дисертаційного дослідження зумовлена комплексом взаємопов'язаних чинників: євроінтеграційними процесами, технологічним розвитком та об'єктивною потребою в оновленні системи підготовки перекладачів. Через це постає необхідність у науковому обґрунтуванні та розробленні моделі формування професійної компетентності майбутніх перекладачів аудіовізуальними засобами, що сприятиме підвищенню якості їхньої фахової підготовки.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Домаренка М.В. є завершеним дослідженням, яке було виконано в межах науково-дослідної роботи «Германські мови та літератури і методика їх навчання» (державний реєстраційний номер 0117U003245).

3. Ступінь новизни основних результатів дослідження

Дисертаційна робота пропонує рішення актуального науково-прикладного завдання, пов'язаного із застосуванням аудіовізуальних засобів для формування професійної компетентності майбутніх перекладачів.

Наукова новизна результатів полягає у наступному:

— *уперше* розроблено та науково обґрунтовано модель формування професійної компетентності майбутніх перекладачів аудіовізуальними засобами, що складається з трьох складових (базової, змістово-процесуальної та оцінювальної), у межах якої: надано методологічні рекомендації щодо створення

аудіовізуальних засобів, адаптованих до особливостей професійної підготовки майбутніх перекладачів (зокрема: визначено та теоретично обґрунтовано перелік оптимальних компонентів адаптованих аудіовізуальних засобів (усний виклад (розповідь), зображення, які його доповнюють, та, за необхідності, субтитри); розроблено рекомендації щодо оптимізації дизайну та змісту аудіовізуальних засобів з урахуванням використання сучасних технологій генеративного штучного інтелекту); запропоновано чотири етапи практичної реалізації розробленої моделі, які регулюють застосування аудіовізуальних засобів в процесі професійної підготовки майбутніх перекладачів і забезпечують формування їхньої професійної компетентності (визначення навчальних цілей професійної підготовки майбутніх перекладачів; створення адаптованого АВЗ; використання створеного АВЗ; опрацювання інформації, отриманої з АВЗ).

— *уточнено* поняття «професійна компетентність», «професійна компетентність майбутніх перекладачів»; «аудіовізуальні засоби»;

— *подальшого розвитку* набули складові професійної компетентності майбутніх перекладачів; зміст процесу формування професійної компетентності майбутніх перекладачів; способи класифікації аудіовізуальних засобів; особливості використання аудіовізуальних засобів у процесі формування професійної компетентності майбутніх перекладачів; передумови формування професійної компетентності майбутніх перекладачів; критерії, показники та рівні сформованості професійної компетентності майбутніх перекладачів; способи використання машинного перекладу в професійній підготовці майбутніх перекладачів.

Наукова значущість дисертації полягає у розвитку методології створення та застосовування аудіовізуальних засобів у процесі професійної підготовки майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Теоретичне значення результатів дисертаційної роботи Домаренка М.В. полягає в тому, що вони можуть бути використані в системі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, а також слугувати теоретико-

методичною основою для подальших наукових досліджень із проблем формування професійної компетентності майбутніх перекладачів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що методичні рекомендації, сформульовані у межах розробленої моделі формування професійної компетентності майбутніх перекладачів аудіовізуальними засобами, можуть бути використані у закладах вищої освіти під час розроблення ОПП, а також навчально-методичного забезпечення, зокрема навчальних і навчально-методичних посібників, дидактичних матеріалів, електронних освітніх ресурсів, а також у практиці викладання навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійної компетентності майбутніх перекладачів.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (довідка про впровадження № 375/03-33 від 02.04.2026), Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (довідка про впровадження № 31-9/1731 від 26.05.2026), Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (довідка про впровадження № 05ФЛ/29.00 від 30.01.2026).

5. Особиста участь автора в одержанні наукових і практичних результатів

Дисертаційна робота є цілісним, всебічно опрацьованим і самостійно здійсненим науковим дослідженням, у межах якого поглиблено теоретичне підґрунтя та сформульовано обґрунтовані практичні рекомендації стосовно формування професійної компетентності майбутніх перекладачів із застосуванням аудіовізуальних засобів навчання — з урахуванням актуальних вимог до підготовки відповідних здобувачів освіти та євроінтеграційного контексту розвитку освіти в Україні. Здобуті результати є втіленням авторського бачення шляхів розв'язання досліджуваної проблеми та відзначаються внутрішньою послідовністю, а також органічним поєднанням теоретичного й прикладного вимірів дослідження. За своїм науковим рівнем робота відповідає критеріям, визначеним пунктами 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора

філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

Основні положення й висновки дисертації знайшли відображення у наукових публікаціях здобувача, кожна з яких є одноосібною. За результатами аналізу звіту перевірки на плагіат рецензенти встановили, що дисертаційна робота Домаренка М.В. є результатом самостійної наукової діяльності та не містить некоректних запозичень чи ознак академічної недоброчесності. Усі використані ідеї, концепції та фрагменти текстів інших авторів супроводжуються відповідними посиланнями на першоджерела.

6. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача

Наукові результати проведеного дослідження викладено у 16 публікаціях: 7 статей у наукових виданнях з переліку фахових видань України (всі одноосібні), 9 тез доповідей у збірниках матеріалів міжнародних та всеукраїнських конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Домаренко, М. (2023). Використання аудіовізуальних засобів та веб-ресурсів для проведення занять з практики англійського мовлення для студентів вищих навчальних закладів. *Науковий Часопис НПУ Імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні Науки: Реалії Та Перспективи*, 2(92), 30–33. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.92.2.07>

2. Домаренко, М. (2024). Дослідження використання професійних ресурсів на основі штучного інтелекту для підготовки матеріалів для викладання англійської мови (на прикладі TWEE). *Актуальні Питання Гуманітарних Наук*, 3(76), 64–68. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-3-11>

3. Домаренко, М. (2025). Аналіз теорії КТМЛ Р. Мейера в контексті застосування аудіовізуальних засобів для проведення занять в ЗВО. *Актуальні Питання Гуманітарних Наук*, 4(86), 85–90.

<https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-4-14>

4. Домаренко, М. (2025). Експериментальна перевірка ефективності аудіовізуальних засобів, адаптованих для майбутніх перекладачів. *Педагогічні Науки: Теорія, Історія, Інноваційні Технології*, 327–338.

<https://doi.org/10.24139/2312-5993/2025.06/327-338>

5. Домаренко, М. (2026). Модель формування професійної компетентності майбутніх філологів за спеціалізацією «Германські мови та літератури» за допомогою аудіовізуальних засобів. *Науковий Вісник Міжнародного Гуманітарного Університету. Сер.: Філологія*, 78, 188–192.

<https://doi.org/10.32782/2409-1154.2026.78.39>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. Домаренко, М. (2023). Використання аудіовізуальних засобів та веб-ресурсів для проведення занять з практики англійського мовлення для студентів вищих навчальних закладів. *Тези X Міжнародної науково-практичної конференції «Innovative ways of learning development»*. Варна, Болгарія.

<https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/03/Innovative-ways-of-learning-development.pdf>

7. Домаренко, М. (2023). Використання ChatGPT для проведення занять з іноземної мови у ЗВО (на матеріалі англійської мови). *Тези 75-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*.

<https://reposit.nupp.edu.ua/item/11361>

8. Домаренко, М. (2023). Способи застосування нейромереж для підготовки та проведення занять з англійської мови у ЗВО. *Збірник наукових праць XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Академічна й університетська наука: результати та перспективи»*.

<https://reposit.nupp.edu.ua/item/16114>

9. Домаренко, М. (2024). Використання ресурсів на основі штучного інтелекту для створення матеріалів для викладання англійської мови (на прикладі Tweep). *Тези 76-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету*.

<https://reposit.nupp.edu.ua/item/16359>

10. Домаренко, М. (2024). Особливості застосування генеративного штучного інтелекту типу текст в зображення для формування професійної компетентності майбутніх перекладачів. *Академічна й університетська наука: результати та перспективи*.

<https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/17831>

11. Домаренко, М. (2025). Принципи теорії КТМЛ Р. Мейера, спрямовані на запобігання когнітивному перенавантаженню під час навчання. *Тези 77-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету*.

<https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/19002>

12. Домаренко, М. (2025). Принципи теорії КТМЛ Р. Мейера, спрямовані на мінімізацію стороннього когнітивного навантаження. *Тези 77-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету*.

<https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/19001>

13. Домаренко, М. (2025). Принципи теорії КТМЛ Р. Мейера, спрямовані на покращення дизайну навчальних матеріалів. *Тези 77-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету*.

<https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/19003>

14. Домаренко, М. (2025). Сутність і особливості професійної компетентності майбутніх перекладачів. *Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики: збірник тез за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених*.

<https://reposit.nupp.edu.ua/item/20319>

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

15. Домаренко, М. (2023). Використання нейромереж для проведення занять з іноземної мови в ЗВО (на прикладі англійської мови). *Науковий Вісник*

Міжнародного Гуманітарного Університету. Сер.: Філологія, 3(62), 7–10.
<https://doi.org/10.32782/2409-1154.2023.62.3.2>

16. Домаренко, М. (2024). Використання програм на основі генеративного штучного інтелекту типу текст-в-зображення для проведення занять з англійської мови в ЗВО. *Науковий Вісник Міжнародного Гуманітарного Університету. Сер.: Філологія, 2(69), 4–7.*

<https://doi.org/10.32782/2409-1154.2024.69.2.1>

7. Апробація основних результатів дослідження

Результати проведеного дослідження оприлюднено на таких всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях:

1. IV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні питання філології: теоретична та прикладна лінгвістика» (Полтава, Україна, 2022).
2. X Міжнародній науково-практичній конференції «Innovative ways of learning development» (Варна, Болгарія, 2023).
3. IX Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційні технології у контексті іншомовної підготовки фахівця» (Полтава, Україна, 2023).
4. XVI Міжнародній науково-практичній конференції «Академічна й університетська наука: результати та перспективи» (Полтава, Україна, 2023).
5. X Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційні технології у контексті іншомовної підготовки фахівця» (Полтава, Україна, 2024).
6. III Міжнародній онлайн конференції «Modern trends in foreign language research and teaching» (Полтава, Україна, 2024).
7. Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики» (Полтава, Україна, 2024).
8. XVII Міжнародній науково-практичній конференції «Академічна й університетська наука: результати та перспективи» (Полтава, Україна, 2024).
9. XI Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційні технології у контексті іншомовної підготовки фахівця» (Полтава, Україна, 2025).

10. II Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики» (Полтава, Україна, 2025).

11. IV Міжнародній науково-практичній онлайн конференції «Сучасні тенденції вивчення та навчання іноземних мов» (Полтава, Україна, 2025).

12. XVIII Міжнародній науково-практичній конференції «Академічна й університетська наука: результати та перспективи» (Полтава, Україна, 2025).

Враховуючи вищенаведене, дисертаційна робота Домаренка Максима Володимировича на тему «Формування професійної компетентності майбутніх перекладачів аудіовізуальними засобами», що представлена до розгляду на розширеному засіданні кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», відповідає вимогам щодо оформлення згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами).

Дисертаційна робота та публікації здобувача повністю відповідають вимогам п. 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р.

На основі отриманих наукових результатів та їх успішної апробації, дисертаційна робота Домаренка Максима Володимировича на тему «Формування професійної компетентності майбутніх перекладачів аудіовізуальними засобами» може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)».

Головуюча на розширеному засіданні
кафедри фізичної культури та спорту,
професор кафедри фізичної культури та спорту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
доктор педагогічних наук, професор

Тетяна ПЛАЧИНДА